

**Ungdomsrådet sin uttale
til
Budsjett 2021
Økonomiplan 2021-2024**

Kjære heradsstyre!

Det er trонge tider økonomisk og det heng ei mørk sky over oss den komande budsjettperioden. Det er føreslått mange kutt for å få kommuneøkonomien til å gå rundt. Vanlegvis kjem me i ungdomsrådet med ei liste der me kjem med ynskjer til kva som skal vera med i budsjettet. I år føler me at me i tillegg vil komma med to sentrale punkt som de bør ha ekstra fokus på når de skal utforma dette budsjettet.

Distrikta

Distrikta i kommunen er viktig, det er i bygdene kring Norheimsund/Øystese ein i framtida vil kunne finna tomter og nye bustader. Det er i distrikta våre me kan driva store verksemder innan industri, akvakultur og landbruk. Dette er verksemder med store ringverknadar i heile kommunen. Om me no kuttar i distrikta vil dei verta mindre attraktive for ungdom/unge vaksne. Då vil me ha ein sterkt sentralisert kommune utan levande grender. Me ser kor mykje positivt som vert skapt i heile Kvam, dette kan me ikkje gje slepp på.

Ungdommen er framtida

Det aller viktigaste når ein vedtar budsjett er at dei unge er ivaretekne. Det er dei unge som skal bu i og utvikla Kvam vidare. Det er difor viktig at dei får ein god og minnerik oppvekst slik at Kvam er ein attraktiv kommune dei kan busetja seg i. Me treng difor gode fritidstilbod, både kommunale og i regi av frivillige lag og organisasjonar. Det er også viktig at Kvam Herad legg til rette for at lokale vidaregåande skular kan ha relevante linjer slik at dei unge vert attraktive i tilsetningsprosessane til lokale bedrifter.

- Kvam Ungdomsråd

Grunnskule

Ikkje endring av skulestruktur i Kvam

- Kvam ungdomsråd ønskjer heller ikkje i denne budsjettperioden at det vert gjort endringar i skulestrukturen. Dette gjeld alle dei kommunale skulane.
- Kvam ungdomsråd ber om at det vert sett på moglegheitene for om Tørvikbygd skule og Strandebarm skule kan ha den same rektoren. Dette for å sjå om denne ordninga kan ha ein økonomisk vinst og om det er forsvarleg både for elevevar og tilsette ved skulane.

Viktig med tilgang på PC og nettbrett til alle elevane

Kvam ungdomsråd vil påpeika også i år at det er viktig at alle elevar i 1-10. klassetrinn har tilgang til PC/nettbrett fordi dette vil kunna visa ut dei økonomiske skilnadane mellom elevane. PC/nettbrett er eit naudsnyt arbeidsverktøy for elevane og er avgjerande for utviklinga av den digitale kompetansen deira.

Kompetanse hos lærarar

Ungdomsrådet har merka seg at kompetansen blant lærarane når det gjeld bruk av digitale verktøy har betra seg og er takksame for dette. Det er viktig at elevane ikkje opplever tap av tid til undervisning på grunn av manglande kompetanse hos lærarane.

Kantine på skulane

Kvam ungdomsråd meiner at Kvam herad skal overta kantinedrifta på Kvam ungdomsskule og Strandebarn skule slik at tilbodet blir likt på skulane. Kvam ungdomsråd meiner at overskotet frå inntektene på kantinedrifta på skulane (Kvam ungdomsskule og Strandebarm skule) skal gå til Kvam herad i staden for elevråda. Detta for å få større grad av inntening.

Medlemskap i Elevorganisasjonen

Kvam ungdomsråd oppmodar om at alle skulane i Kvam blir medlem i Elevorganisasjonen fordi her har skulane høve til å søkje organisasjonen om midlar på inntil 40 000 kr til elevrådsarbeid per skule. Desse midlane kan til dømes brukast til felles arrangement for elevane på skulen (t.d. gratis skulemåltid/ aktivitetsdag/ turdag).

Sosialfagleg kompetanse i skulen

Kvam ungdomsråd meiner at det er positivt med sosialfagleg kompetanse i skulen, fordi dette tilfører ein breiare og betre kunnskap til å kunna ivareta barn og unge i skulekvardagen deira.

Vidaregåande opplæring

Læretilbod/ lærlingtilbod i Kvam

- Kvam ungdomsråd meiner at det er viktig at Kvam herad held fram med å arbeida aktivt for å oppretthalda eksisterande linjer på Kvam vidaregåande skule og oppmodar fylkeskommunen om å tenkja på å oppretta nye linjer slik at det blir attraktiv å sökja seg til Kvam. Dette bør heradet særleg tenka på i prosessen med bygging av ny skule.
- Variasjon i lærlingplassar er viktig, Kvam ungdomsråd ber difor også i år om at Kvam herad satsar på lærlingplassar innanfor fleire fagområde (TIP- elektro, mekaniske yrke, bygg og forskalingsfag) og at Kvam herad prioritærer "lærebedrifter" i Kvam herad sine anbodsprosessar.

Kommunehelse

Helsestasjon for ungdom

Ungdomsrådet stiller seg framleis positive til at *Helsestasjon for ungdom* blir flytta inn i eige bygg.

Trivsel og haldningar

- Kvam ungdomsråd er positive til at det vert arbeidd aktivt på skulane med trivsel og haldningar.
- Kvam ungdomsråd er glade for at det er ein "nultoleranse" i Kvam for mobbing på skulane. Ungdomsrådet er likevel uroa over at tilstandsrapporten frå skule viser at 12,8 % av elevane på 7. trinn seier at dei har opplevd mobbing. Gjennomsnittet på landsbasis på 7. trinn er 7 %.
- Kvam ungdomsråd er glade for at Kvam herad deltek i lokale-, regionale- og nasjonale prosjektgrupper for å betra mellom anna psykisk helsehjelp blant barn og unge. Kvam Ungdomsråd er så heldige at me har representantar sitjande i fleire av desse gruppene.
- Kvam ungdomsråd deltok i 2020 i prosjektet «Korleis vil me leva saman» som handla om møteplassar for ungdom i Kvam. Kvam ungdomsråd håpar at dette er noko som Kvam herad vil arbeida vidare med i 2021 fordi gode møtestadar er viktig for ungdom og deira trivsel. **Trygge møtestadar genererer trivsel!**

Utekontakten og helsejukepleiartilbodet på skulane

- Kvam ungdomsråd meiner at det er positivt at Kvam herad har ein så aktiv og synleg Utekontakt, som reiser rundt og besøkjer elevane på skulane. Utekontakten representerer ein ekstra tryggleik for ungdom som har det vanskeleg fordi det kan vera lettare å snakka med Utekontakten i staden for andre vaksne.
- Det er naudsynt at helsejukepleiarane er ute på skulane og er positive til at denne tenesta ikkje vert redusert i rådmannen sitt framlegg til budsjett for 2021, men påpeikar at helsejukepleiarane må bli endå meir synlege på skulane slik at elevane kan ta kontakt. Det er viktig at helsejukepleiarane presenterer seg i klassane, spesielt på 8.- klassetrinnet.

Kultur

Kultur og idrett

Kvam ungdomsråd meiner at kultur og idrett er viktig for barn og unge i Kvam og at det også må prioriterast i neste års budsjett, difor ønskjer ikkje Kvam ungdomsråd at det blir kutta i tilskot til lag og organisasjonar slik rådmannen føreslår i sitt framlegg. Frivillige lag og organisasjonar genererer til stor verdiskaping og godt fellesskap i heile kommunen vår.

Kino

Kvam Ungdomsråd ynskjer at heradet skal sjå på endring av driftsmodellen på kinoen i Norheimsund. Kinoen er eit godt kulturtilbod for dei unge, men det er og mange framsyningar som er dårleg besøkte.

Organisasjon og politikk

Budsjett for Kvam ungdomsråd

- Kvam ungdomsråd har forståing for at budsjettet til Kvam ungdomsråd har blitt halvvert til 150 000 kr. Ungdomsrådet vil påpeika at budsjettåret 2020 ikkje er representativt på grunn av koronasituasjonen. Fleire av utgiftspostane har vorte kraftig redusert og aktivitetsnivået for ungdomsrådet med unnatak av lokal møteverksemnd har ikkje vore så stor som rådet rekna med.
- Kvam ungdomsråd meiner at utgiftene knytt til dei to politisk valde representantane frå heradsstyret ikkje skal belastast ungdomsrådet sitt budsjett. Dette ønskjer ungdomsrådet fordi det ikkje er ungdomsrådet sjølve som t.d. bestemmer deira godtgjersle. Den er fastsett i forskrifta *Arbeidsvilkår for folkevalde i Kvam herad*.

Fjernmøter

Kvam ungdomsråd meiner at Kvam herad (heile organisasjonen både administrasjon og politisk) bør arrangera nett-møter (teams-møter) der dette er mogeleg. Erfaringane med nettmøter i løpet av 2020 viser at dette er ei god løysing samstundes som det er mindre ressurskrevjande.

El-bil

Kvam ungdomsråd viser til dei store kostnadane knytt til køyregodtgjersle og oppmodar om at Kvam herad leaser ein eller fleire el- bilar som kan nyttast av tilsette og politikarar som skal på tenestereiser. Dette vil vera kostnadssparande og ei betre løysing for miljøet.

Kvam MPB

Kvam Ungdomsråd ynskjer at ein vurderer ei avvikling av Kvam Miljø, plan, og byggutval. Me kan ikkje vera med på å saldera budsjettet med kutt i viktige tilbod for born og unge når me veit at heradet har eit politisk utval som ikkje er lovpålagt, har lite saker og kostar oss mykje.

Tilskot til elektronisk utstyr

Kvam Ungdomsråd håpar ein kan sjå på å kutta i tilskot til elektronisk utstyr for politikarar som er folkevald i høgare instans, i fyrste rekke fylkesnivå, om desse mottar eit tilsvarande tilskot for det vervet.

Samferdsel

Kollektivtilbod

Kvam ungdomsråd er framleis ikkje nøgd med kollektivtilbodet i Kvam, særleg frå utkantane i Kvam til dei sentrumsnære områda. Ungdomsrådet ber difor om at kommunen prioriterer å arbeida for å betra tilbodet (spesielt når det gjeld kveldar og helg).

Grunngjeving:

Ungdomsrådet viser til at Ungdomsbasen i Norheimsund, er eit tilbod for alle ungdomane i Kvam. Det bør difor også vera eit skysstilbod til/ frå for ungdom som bur i utkanten av kommunen slik at dei ikkje er avhengig av privat transport.

Trygge kommunale vegar

Kvam ungdomsråd ønskjer at Kvam herad prioriterer trygge kommunale vegar. Spesielt rassikring. Kvam ungdomsråd meiner vidare at Kvam herad må prioritera gang- og sykkelvegar der elevane ikkje har rett på skuleskyss.

Privatisering av kommunale vegar

Kvam Ungdomsråd ynskjer å sjå på mogelegeheita til å privatisera kommunale vegar til frilufts- og rekreasjonsområde. Vegar til slike stader har i dei fleste tilfelle eit vegglag som krev vegavgift. Kvam Ungdomsråd håpar heradet kan finna ut om ei slik løysing på til dømes Fitjadalsvegen vil vera rekingssvarande.

Reiseliv

- Kvam Ungdomsråd meiner at heradet må legga til rette for at Kvam skal ha ein aktiv reiselivssektor. Dette gjennom å hjelpe i oppstarten av nye, lovande verksemder, samt å hjelpe dei etablerte verksemndene som ynskjer å ekspandera.
- Kvam Herad må legga til rette for reiselivsverksemder som har fokus på aktivitetar for born og unge. Dette tilbodet er det alt for lite av i Kvam den dag i dag.

Sluttord

Det er ikkje tvil om at det er eit krevjande arbeid å lappa saman ein kommunebudsjett. Det er mange som skal takast hensyn til og på slutten av dagen vil ein gjerne ha att pengar til å utføra ikkje lovpålagde oppgåver. Mange av dei oppgåvene kan i enkelte tilfelle spara kommunen for pengar. Difor er det viktig at kutta i budsjett ikkje går utover dei tiltaka som kommunen har for å unngå å bruka unødvendige midlar. Hugs og dei to viktigaste tinga ein må ha i hovudet når ein jobbar med budsjett, nemleg **distrikta og ungdomen**.

Eusebiu Amanalachioai

-Leiar